

arssuk — ja, jeg ved ikke, hvorledes det udtales paa Grønlandsk —, saa vilde han faa at vide, at denne Mines Drift koster Staten 420 Kr., og det maa jo anses for at være meget billigt for Driften af et helt Kulbrud. Men undersøger man saa Sagen nærmere, viser det sig selvfølgelig, at Driften koster en ganske anden Sum, nemlig 37 920 Kr., og kun ved, at man derfra trækker Værdien af de Kul, som udvindes af Minen, nemlig 37 500 Kr., faar man dette lille Beløb paa 420 Kr., der fremtræder som Udgift ved Minens Drift. Man forvansker altsaa baade Indtægts- og Udgiftsangivelsen, og man faar ikke at vide, at Staten har denne Indtægt af 37 500 Kr. ved Driften af dette Kulbrud, lige saa lidt som man faar at vide, at Staten har en Udgift af 37 920 Kr. til Driften. Man skjuler de virkelige Talstørrelser. Man kan saaledes rundt omkring finde Blokposter, der indeholder f. Eks. samlede Beløb til Amortisation, Renter og Lønninger eller til Lønninger, Inventar, Beklædning o. s. v. Man ødelægger paa den Maade den virkelige Regnskabsoversigt. Jeg skal ikke komme med flere Eksempler her, men i Finansudvalget vil jeg faa Lejlighed til at paavise dette nærmere.

Jeg vil minde om, at vi for nogle Aar siden havde nedsat en Finanslovkommission for at faa vort Statsregnskab og vor Finanslov til at fremtræde i en forbedret Skikkelse, og Kommissionen delte sig i et Mindretal, som stillede fornuftige og kyndige Forslag om et virkeligt Bogholderi for Staten, og et Flertal. I Rigsdagen fulgte man imidlertid Flertallet, som ikke forstod sig videre paa den Sag, det havde at gøre med, og nøjedes med det Kasse-regnskab, som Staten nu kan glæde sig ved.

Hvis Konsekvenserne af et saadant daarligt Regnskabsvæsen nu kun var saadan som dem, jeg her har antydnet, var Sagen ikke saa alvorlig. Men det er ikke den eneste Konsekvens, der følger af forkerte Regnskabsforhold. Der er Konsekvenser af langt alvorligere Karakter. Sagen spiller selvfølgelig en Rolle for hele Landets Finanspolitik. Ved Kasseregnskab udviser man ganske Forskellen mellem Driftsudgifter og Kapitalanbringelse. Det vil man ogsaa Gang paa Gang kunne paavise i Finanslovsforslaget. Det umuliggøres, at der opstilles korrekt Status for Staten, og at man foretager fornuftige og rationelle Afskrivninger. Men det vil igen sige, at man bliver næsten ude af Stand til at bedømme Statens Finanssituation

rigtig, f. Eks. overfor Statslaanene. Vi havde for nogle Aar siden kort før Kriegen en foreløbig sidste international Aktuarkongres i Amsterdam, hvor vi diskuterede Spørgsmaal, der hænger sammen med saadanne Ting som disse, og der var en berømt Wieneraktuar, Professor Blasche, som i Anledning af noget, jeg havde sagt, sagde: Hvad er Statsgæld, det er en Størrelse, som bliver ved at vokse, og som intet Menneske i Verden tænker paa at faa betalt. Det kan rent ordret være rigtigt nok, men det er i hvert Fald en meget overfladisk Betragtning af Statsgæld, thi den skal baade forrentes og afdrages, og det er ikke ligegyldigt, hvem der kommer til at betale Renterne, navnlig ikke saadan som Renterne nu er svulmet op i alle Lande. I Almindelighed burde man jo fordre, at den Generation, der har Gavn af Laanet, ogsaa skulde forrente og tilbagebetale det. Det er f. Eks. urimeligt, naar man optager et Laan til militære Foranstaltninger, der er forældede og ubrugelige til deres smukke Formaal i Løbet af en kort Aarække, at det saa bliver kommende Generationer, der kommer til at bære Byrden ved at forrente saadanne forlængst opspiste Penge. Men til den rette Behandling ogsaa af saadanne Spørgsmaal er en rationel Status for Staten virkelig baade paakrævet og ønskelig.

Af den danske Stats Gæld før Kriegen var 217 Mill. Kr. uamortisable Laan, medens 176 Mill. Kr. var amortisable. Det skulde undre mig meget, om ikke det Forhold var ganske forkert, eller rettere, der er ikke Tvivl om, at dette Forhold mellem uamortisable og amortisable Laan var forkert. Der er f. Eks. ikke Tvivl om, at naar vi nu forhaabentlig snart bliver af med Københavns Befæstning, vil alligevel kommende Tidens Skatteborgere faa den Fornøjelse at betale Renten af de mange Penge, Hr. Bahnsen i sin Tid følte sig berettiget til at more sig for. Forholdet mellem de uamortisable og amortisable Laan har i Krigstiden og senest gennem Genforeningslaanet forandret sig ganske betydeligt, og det anser jeg i Virkeligheden for heldigt for Landet. Af de 520 Mill. Kr., der er laante i denne Periode, er de 519 amortisable og kun den ene Million uamortisable. Paa den anden Side synes jeg, her kunde være Grund til at overveje — jeg ved godt, at de økonomiske Forhold mere eller mindre har fremvunget de Laan, vi har gjort —, om ikke dette Forhold i Virkeligheden og-